

Pfv.VII.22.352/2011/7.szám

A Kúria a dr. Novák Rudolf ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Chikán Zoltán ügyvéd **alperes** ellen **jogalap nélküli gazdagodás megtérítése** iránt a Heves Megyei Bíróságon 4.G.20.006/2011. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.199/2011/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság 14. sorszámu közbenső ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felperesnek 15.000 (Tizenötezer) Ft másodfokú és 15.000 (Tizenötezer) Ft felülvizsgálati eljárási költsége merült fel.

A Kúria megállapítja továbbá, hogy a felperes által - személyes illetékeljegyzési joga folytán - le nem rótt 36.000 (Harminchatezerhatszáz) Ft felülvizsgálati eljárási illeték az alperest terheli.

Ez ellen a közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az M belterület 39/2. helyrajzi szám alatti 417 m² alapterületű „kivett vízkút 2. számú” megjelölésű, valamint az M belterület 39/3. helyrajzi szám alatti 3085 m² alapterületű „kivett vízkút 1. számú” megjelölésű ingatlanok 6.568/10.000-ed tulajdoni hányadban M Község Önkormányzatát, 3432/10.000-ed arányban E Község

Önkormányzatának tulajdonát képezik. Az ingatlanokon levő kutak E M és Sz ivóvíz ellátását biztosítják.

Az önkormányzatok üzemeltetési szerződést kötöttek az alperessel a településeik ivóvízzel történő ellátása végett a kutak, a hálózati gerincvezetékek és a fogyasztói bekötő vezetékek üzemeltetésére. Az M Község Önkormányzattal határozott időre kötött szerződés 2007. december 31-én megszűnt. E Község Önkormányzata pedig az általa 2001. december 19-én kötött, határozatlan időre szóló szerződést, az annak 9. pontjában rögzített felmondási joggal élve, rendes felmondással 2010. június 30-ával megszüntette. Az Sz község Önkormányzatával kötött üzemeltetési szerződés változatlanul fennmaradt.

Az üzemeltetési szerződéssel nem rendelkező két tulajdonos önkormányzat 2010. június 7-én létrehozta a 2010. június 15-én a cégnyilvántartásba bejegyzett felperes korlátolt felelősségű társaságot. 2010. június 25-én a felperessel üzemeltetési szerződést kötöttek. Bérbe adták részére az osztatlan közös tulajdonukban álló mezőszemerei 39/2., 39/3., 39/4. és 39/5. helyrajzi szám alatti ingatlanokon lévő vízkutakat, vízműveket és a hozzá tartozó vízvezeték hálózatot. Megbízták M és E Községek vízi közművének teljes körű működtetésével. 2010. június 30-án a vízmű üzemeltetésének engedélyezése végett a felperes kérelmet nyújtott be a vízügyi hatósághoz. A tevékenységét az engedély megadását megelőzően, 2010. július 1-től megkezdte, és azóta E és M községeket, továbbá az alperes által üzemeltetett vízvezeték rendszeren keresztül Sz Községét is ivóvízzel ellátja. Sz község nem kötött a felperessel üzemeltetési szerződést.

A felperes 2010. november 8-án felszólította az alperest a részére átadott víz előállítási költségeinek megfizetésére. Az alperes a költségek megtérítésétől elzárkózott.

A felperes a keresetében 10.544.400 Ft és ennek 2010. december 31-től a kifizetésig járó késedelmi kamatainak megfizetésére kérte kötelezni az alperest, jogalap nélküli gazdagodás címén. Előadta, hogy az alperes az általa szolgáltatott ivóvíz ellenértékét Sz lakosaitól beszedi, ennek ellenére a felperesnek, a részére átadott vízmennyiség alapján, a reá eső vízelőállítási költséget nem téríti meg. Szerződéses jogviszony hiányában, a Ptk. 361. § /1/ bekezdése alapján a felperes rovására, jogalap nélkül megszerzett vagyoni előnyt köteles visszatéríteni. A felperes hangsúlyozta, hogy E és M Községek Önkormányzatával kötött üzemeltetési szerződés alapján annak ellenére, hogy a per megindításáig hatósági engedélyt nem tudott beszerezni, a vízmű általa történő üzemeltetése nem minősülhet jogellenesnek.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta annak jogalapját ésösszecszerűségét is. Azt elismerte, hogy a felperes által

üzemeltetett két kútról származó ivóvizet továbbítja Sz Község részére. Azt sem vitatta, hogy az ivóvíz előállításával költségek merülnek fel. Állította azonban, hogy hatósági engedély hiányában a vízmű üzemeltetése jogellenes, így a Ptk. 4. § /4/ bekezdése értelmében a felperes a költségeinek megtérítésére nem tarthat igényt. Az alperes előadta, hogy a részére 2014. december 31-ig kiadott vízmű üzemeltetésére szóló hatósági engedély alapján mindhárom községben ő lenne jogosult ivóvizet szolgáltatni. Hivatkozott arra is, hogy M Önkormányzata a vízi közmű vagyont a jogelődjére, mint vállalatra rábízta, és a közüzem működéséhez szükséges e vagyonnal jogutódként önállóan gazdálkodhat, az tőle csak átszervezés, vagy a közüzem megszüntetése esetén vonható el. Utalt arra, hogy a perbeli kutakon szolgalmi jog illeti meg, amint azt az iratokhoz becsatolt aktuális eszközeinek adatairól készült lista is igazolja.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy a felperes keresetének jogalapja az alperessel szemben fennáll. Határozatának indokolása szerint ugyanis az alperes Sz Község lakosságát a felperes által termelt, előállított ivóvízzel látja el. Annak ellenértékét beszedi, az ivóvíz előállításával a felperesnél felmerült költségeket azonban nem téríti meg, azok erejéig jogalap nélkül gazdagodik. Az elsőfokú bíróság szerint a fizetési kötelezettség alól nem mentesíti, hogy a felperes a vízmű működtetéséhez hatósági engedéllyel nem rendelkezik.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest az alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült költségeinek megtérítésére, illetve az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti illeték felhívásra történő megfizetésére.

A másodfokú bíróságnak az volt az álláspontja, hogy a felperes az alperes számára - bár az rendelkezik a működtetéshez szükséges hatósági engedéllyel - az üzemeltetői feladatok ellátását, a kutakhoz való hozzáférést nem teszi lehetővé. A víz előállításával felmerült költsége a hatósági engedély hiányában történő működtetésre - azaz saját felróható, jogellenes magatartására - vezethető vissza. Ennek megtérítésére ezért nem tarthat igényt a Ptk. 4. § /1/, illetve /4/ bekezdésében írtak értelmében, miszerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat.

A felperes a jogerős ítélettel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmében kérte annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének helybenhagyását. Előadta, hogy a támadott határozat a Ptk. 4. § /4/ bekezdését, illetve a 361. § /1/ bekezdését sérti. Állította, hogy nem tanúsított felróható

magatartást, a vele kötött üzemeltetési szerződés alapján tartja birtokban a perbeli kutakat. A felperesi társaságot alapító önkormányzatok a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 1. § /6/ bekezdés b) pontja, illetve 8. § /1/ bekezdése és /4/ bekezdése alapján a közös tulajdonukban álló ingatlanokkal és az ahhoz tartozó vízvezetékekkel, vízi közművekkel szabadon rendelkezhetnek. A kötelezően ellátandó feladataik közé tartozó egészséges ivóvíz ellátása érdekében, az Ötv. 8. § /2/ bekezdése alapján elhatározhatták az Ötv. 9. § /4/ bekezdése szerint, a vízellátás érdekében a felperesi gazdasági társaság megalapítását. A felperes utalt arra is, hogy az üzemeltetési szerződés megkötését követően haladéktalanul megindította az engedélyezési eljárást. Annak elhúzódása a terhére nem értékelhető. Előadta azt is, hogy a Sz község részére történő vízszolgáltatást nem lehetetlenítette el, a használatában álló kutakból az ivóvíz ellátást biztosította. Vitatta, hogy előny bekövetkezésének hiányában a Ptk. 4. § /4/ bekezdése alkalmazandó lenne. Jogi álláspontja szerint az ivóvíz előállítással felmerült költségeit az alperessel fennálló szerződés hiányában a Ptk. 361. § /1/ bekezdése alapján jogosult követelni.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérte. Vitatta a felperes által állított jogszabálysértést.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275. § /2/ bekezdése alapján. Megállapította, hogy a támadott határozat az alábbiakra tekintettel jogszabálysértő.

A perben nem volt vitatott, hogy az alperes a felperes által üzemeltetett kutakból származó ivóvízzel az általa működtetett rendszeren keresztül Sz Község lakóit ellátja. Az alperes azt is elismerte, hogy az így biztosított ivóvíz előállításának vannak költségei. Azt sem tagadta, hogy az általa szolgáltatott ivóvíz ellenértékét Sz lakosságától beszedi. Mindebből következik, hogy azzal az összeggel, amely az általa szolgáltatott ivóvíz előállítása során a felperes munkálkodásának eredményeként felmerül, anélkül, hogy arra a felperessel fennálló valamely szerződéses jogviszonya alapján jogosult volna, gazdagodik. A Ptk. 361. § /1/ bekezdése alapján ezért a gazdagodást köteles a felperesnek, akinek rovására ahhoz jutott, visszatéríteni.

A Kúria álláspontja szerint a felperes helytállóan hivatkozott arra a felülvizsgálati kérelmében, hogy a Ptk. 4. § /4/ bekezdésében írt, a felperesi megtérítési igény kizárását megalapozó feltételek nem álltak fenn. Ugyan hatósági engedély hiányában, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgt.) 28. § /1/ bekezdését megsértve, vízjogi engedély nélkül üzemeltette a perbeli vízművet, azonban a keresetével nem előnyhöz kívánt jutni, csupán a rovására az alperesnél ténylegesen felmerült

gazdagodást kérte megtéríttetni. Az alperes ugyanis annak ismeretében is, hogy a felperes működési engedéllyel nem rendelkezik, a felperes által előállított ivóvizet ellenérték nélkül átvette, és Sz községének szolgáltatta.

A Kúria a kifejtettekre tekintettel a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat - a Ptk. 4. § /4/ bekezdését, 361. § /1/ bekezdését - sértő jogerős ítéletet a Pp. 275. § /4/ bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése a határozat alapján eredménytelen, a felperes felülvizsgálati kérelme eredményes volt. A Kúria az alperes terhére felmerült illetékköltséget megállapította, míg a felek egyéb költségeit a kereset összegszerűségének vizsgálatát követően hozott ítélet meghozatalakor kell elszámolni pernyertességük-pervesztességük arányában.

Budapest, 2012. november 15.

Dr.Vezekényi Ursula sk.a tanács elnöke
Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk.előadó-bíró
Dr.Csóke Andrea sk.bíró